

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1

1 maximumscore 1

Tacitus is een groot/beroemd schrijver / schrijft boeken die door veel mensen gelezen worden / boeken met eeuwigheidswaarde.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

2 maximumscore 2

- Hij is omgekomen bij een gedenkwaardige gebeurtenis.
- Hij laat geschriften na (van blijvende waarde).
- Hij wordt in andermans geschriften vermeld.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

3 maximumscore 1

Hij (corrigeert zichzelf en) drukt zijn bereidheid in tweede instantie nog krachtiger uit / (neemt de taak niet alleen graag op zich maar) eist (in tweede instantie) de taak (zelfs) op.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

4 maximumscore 2

- regebat is imperfectum; het beschrijft de achtergrondsituatie / een kenmerk van een persoon / een voortdurende handeling 1
- poscit is praesens; het is een praesens historicum / het vestigt de aandacht op een belangrijk punt in het verhaal / het beschrijft een gebeurtenis (in het verhaal) 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Bij beide delen van het antwoord het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het deelantwoord juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 1 asyndeton	
6	B	
7	maximumscore 2 a <ul style="list-style-type: none">senescente (regel 20) b <ul style="list-style-type: none">(quibusdam) ramis diffundebatur (regel 19-20)	1 1
8	maximumscore 1 Ze zijn gerangschikt als een parallellisme; een brief (epistulam) schrijf je namelijk aan een vriend (amico) en een geschiedwerk (historiam) voor iedereen (omnibus). Of woorden van overeenkomstige strekking. <i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</i>	
9	maximumscore 2 a <ul style="list-style-type: none">studebat(que) (regel 15) b <ul style="list-style-type: none">eruditissimo (regel 23)	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 2 en Tekst 1

10 maximumscore 1

Het vervolg had (volgens Plinius) niets met het gevraagde verslag te maken. / Tacitus had alleen informatie over de dood van Plinius (Maior) gevraagd.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

11 maximumscore 2

a

- Hij wilde op onderzoek uitgaan / het verschijnsel van dichtbij bekijken 1

b

- Hij wilde een reddingsactie ondernemen. / Iemand had hem om hulp gevraagd 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

12 maximumscore 1

Hij had de kans een (boeiend) natuurverschijnsel van dichtbij te bestuderen; hij bleef (echter liever thuis om te) studeren/schrijven.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

Tekst 3

13 maximumscore 1

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

- Martialis loopt op straat, twee anderen zien hem lopen en de een zegt tegen de ander: "Dat is hem." / "Hier/daar is hij."
- Iemand leest een epigram van Martialis en fluistert tegen een ander: "Dit is hem."

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer zowel een toepasselijke situatie is beschreven als een juiste betekenis van 'Hic est' is genoteerd.

14 maximumscore 1

bekendheid/roem/populariteit/succes

Of een woord van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
15	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • libertinas (regel 6) <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • dat Martialis arm is / Ik ben arm. / armoede Of woorden van overeenkomstige strekking 	<p>1</p> <p>1</p>
16	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • een van de volgende antwoorden: <ul style="list-style-type: none"> – het dak leunt op de zuilen (regel 5) – de geldkist geselt (regel 6) – akkerland / een gebied wordt voorgesteld als slaaf (regel 7) – een stad / het Gallische Parma scheert schapen (regel 8) <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p> <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyperbaton 	<p>1</p> <p>1</p>
17	<p>maximumscore 1</p> <p>Wat ik ben, zul jij nooit kunnen worden en wat jij bent, kan iedereen worden. / Jij bent maar een gewone man, maar ik ben uniek (ondanks jouw kritiek). / Roem is niet voor iedereen bereikbaar, rijkdom in principe wel. / Roem is niet te koop.</p> <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
18	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een goed antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ik vind hem niet sympathiek, want hij scheidt op over zijn talent en laat zich laatdunkend uit over een rijk man (die met niets begonnen is). – Ik vind hem niet sympathiek, want hij laat zich laatdunkend uit over een vrijgelatene. – Ik vind hem (wel) sympathiek, want hij vindt artistieke zelfexpressie / kunst/poëzie / bekendheid als dichter belangrijk(er dan rijkdom/geld) (en hij is blijkbaar net verbaal aangevallen door Callistratus). 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 4

19 maximumscore 2

a

- verbis prioribus (regel 13) 1

b

- (rustica) Veritas / siccis rustica Veritas capillis (regel 11) 1

Opmerking

Bij a niet fout rekenen wanneer als antwoord is geciteerd 'verbis prioribus loquaris (regel 13)'.

20 maximumscore 2

- imperator (regel 8) 1
- (iustissimus omnium) senator / iustissimus (omnium) (regel 9) 1

Tekst 5

21 maximumscore 2

a

- quid sentires (regel 1) 1

b

- chiasme/asyndeton 1

22 maximumscore 2

a

- Plinius heeft (voor een groot deel) carrière gemaakt onder Domitianus (die als keizer een slechte reputatie had) / onder een zeer slechte keizer 1

b

- Plinius herinnert de senatoren er (tegelijkertijd) aan, hoe goed (zijzelf vonden dat) hij zijn taken toen vervuld heeft / dat zijzelf zijn activiteiten (toentertijd) goedkeurden 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 2**a**

- longius iter (regel 19) 1

b

- Voorbeelden van een goed antwoord zijn: 1
 - zich dienstwillig opstellen ten opzichte van Domitianus
 - Domitianus vleien
 - anderen vals beschuldigen
 - roddels over anderen verspreiden

24 maximumscore 2**a**

- Plinius noemt (Domitianus zeer achterbaks/gevaarlijk / de slechtste keizer en) Trajanus de beste keizer / noemt (de eerdere tijden onder Domitianus slecht en) de huidige tijd (onder Trajanus) goed / zegt dat hij van Trajanus houdt 1

b

- Tekst 5 is een onderdeel van een rede waarin Plinius (de keizer) dankzegt bij zijn ambtsaanvaarding als consul (en positieve opmerkingen over de keizer passen daar goed bij) / een onderdeel van een lofrede (op de keizer) / een onderdeel van de *Panegyricus* 1

Opmerking

Bij b niet fout rekenen wanneer geantwoord is 'Tekst 5 is een onderdeel van (de Panegyricus,) een rede waarin Plinius de keizer dankt voor zijn benoeming/verkiezing tot consul.'

25 maximumscore 1

candidatum (regel 23); consulem (regel 22); consularem (regel 22)

Opmerkingen

- *Het scorepunt alleen toekennen wanneer alle drie de onderdelen van het antwoord juist zijn en in de juiste volgorde genoteerd zijn.*
- *Niet fout rekenen wanneer als eerste deel van het antwoord in plaats van 'candidatum' is geciteerd 'candidatum consulatus'.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

26	<p>Kolon 26 (regel 1-2) maximumscore 2 Scribis Robustum, (kolon 27), (kolon 28) (kolon 29) commune iter peregrisse, Je schrijft dat Robustus een gezamenlijke reis (af)gemaakt/voltooid heeft / een gemeenschappelijke weg afgelegd heeft</p>	
	<p>Niet fout rekenen: Scribis je schreef Niet fout rekenen: commune predicatief vertaald Robustum niet vertaald met de correcte nominativusuitgang commune gemeengoed iter peragere zijn weg vervolgen (opgevat als iter pergere)</p>	<p>1 0 1</p>
27	<p>Kolon 27 (regel 1) maximumscore 1 splendidum equitem Romanum een/de aanzienlijk(e)/prachtig(e) Romeins(e) ridder</p>	
	<p>Niet fout rekenen: equus ruiter</p>	
28	<p>Kolon 28 (regel 1-2) maximumscore 1 cum Atilio Scauro amico meo (samen) met Atilius Scaurus, mijn vriend / een vriend van mij</p>	
	<p>Atilio Scauro niet vertaald met de correcte nominativusuitgangen Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.</p>	<p>0</p>
29	<p>Kolon 29 (regel 2) maximumscore 1 Ocriculum usque tot (aan) Ocriculum</p>	
	<p>Ocriculum niet vertaald met de correcte nominativusuitgang Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.</p>	<p>0</p>
	<p>usque van ... af</p>	<p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
<p>30</p>	<p>Kolon 30 (regel 2-3) maximumscore 2 deinde nusquam comparuisse; (en/maar) daarna/verder nergens verschenen is / (nog) aanwezig geweest is</p>	
	<p>Niet fout rekenen: nusquam bij geen gelegenheid nusquam nooit / absoluut niet comparuisse vertaald als vorm van comparare</p>	<p>1 0</p>
<p>31</p>	<p>Kolon 31 (regel 3) maximumscore 2 petis ut Scaurus veniat je vraagt/wenst / tracht te bereiken dat Scaurus komt</p>	
	<p>Niet fout rekenen: je vroeg dat Scaurus kwam / zou komen / komt Niet fout rekenen: ut of nosque of nos (kolon 32) in de vertaling bij kolon 31 betrokken</p>	<p>0</p>
<p>32</p>	<p>Kolon 32 (regel 3-4) maximumscore 2 nosque, (kolon 33), in aliqua inquisitionis vestigia inducat. en (hij) ons naar een (of ander) spoor van/voor (het/ons/jullie) zoeken/onderzoek voert/leidt</p>	
	<p>Niet fout rekenen: aliqua vestigia enige sporen Niet fout rekenen wanneer inducatur in combinatie met 'je vroeg' (kolon 31) is vertaald met 'voerde/leidde / zou voeren/leiden'. aliqua (aliquod) enigszins nosque of nos onvertaald gelaten Wanneer nosque of nos in de vertaling bij kolon 31 betrokken is, het onvertaald laten in kolon 32 niet aanrekenen. inducere elke andere betekenis dan voeren/leiden of een synoniem daarvan</p>	<p>0 1 0</p>
<p>33</p>	<p>Kolon 33 (regel 3) maximumscore 1 si potest als hij (dat/het) kan / als het/dat mogelijk is</p>	
<p>34</p>	<p>Kolon 34 (regel 4) maximumscore 1 Veniet; hij zal komen hij komt</p>	<p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
<p>35</p>	<p>Kolon 35 (regel 4) maximumscore 2 vereor ne frustra. (maar) ik ben bang dat het/dat tevergeefs is / zal zijn</p> <p>(maar) ik vrees: tevergeefs / ik ben bang tevergeefs ne (dat) niet</p>	<p>1 0</p>
<p>36</p>	<p>Kolon 36 (regel 4-5) maximumscore 2 Suspisor enim tale nescio quid Robusto accidisse Ik vermoed namelijk dat Robustus net zoiets onverklaarbaars is overkomen</p> <p>Niet fout rekenen: Robusto accidisse dat met/bij Robustus is gebeurd tale nescio quid Robusto accidisse dat net zoiets onverklaarbaars Robustus heeft bereikt</p> <p>Robusto niet vertaald met de correcte nominativusuitgang</p> <p>Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.</p>	<p>1 1</p>
<p>37</p>	<p>Kolon 37 (regel 5-6) maximumscore 2 quale aliquando Metilio Crispo municipi meo. als eens / een keer Metilius Crispus, mijn stadgenoot / een stadgenoot van mij (is overkomen)</p> <p>Niet fout rekenen: quale zodanig als / zoals Niet fout rekenen: municeps meus inwoner van dezelfde municipium als ik</p> <p>aliquando eindelijk/soms</p> <p>Metilio Crispo niet vertaald met de correcte nominativusuitgangen</p> <p>Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.</p> <p>municipi vertaald als vorm van municipium</p> <p>municeps meus mijn inwoner</p>	<p>0 1 0 0</p>
<p>38</p>	<p>Kolon 38 (regel 6) maximumscore 2 Huic ego ordinem impetraveram Ik had voor hem/deze zijn/de/een promotie tot officier bewerkstelligd / gedaan gekregen</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
39	<p>Kolon 39 (regel 6-7) maximumscore 2 atque etiam proficiscenti quadraginta milia nummum (kolon 40) donaveram, en (ik had) (hem) bij zijn vertrek / toen hij vertrok zelfs/ook veertigduizend sestertiën gegeven</p> <p>Niet fout rekenen: atque en daarbij / en daarom Niet fout rekenen: proficiscenti terwijl hij reisde / voor zijn/de/een reis donare kwijtschelden/vergeven</p>	0
40	<p>Kolon 40 (regel 7) maximumscore 1 ad instruendum se ornandumque om een uitrusting aan te schaffen en (om) een mooi uniform te kopen / voor het aanschaffen van een uitrusting en (voor) het kopen van een mooi uniform</p> <p>Niet fout rekenen: om een uitrusting en een mooi uniform aan te schaffen / te kopen</p>	
41	<p>Kolon 41 (regel 8) maximumscore 2 nec postea aut epistulas eius (kolon 42) accepi. en daarna heb ik niet ofwel/óf brieven van hem ontvangen</p> <p>Niet fout rekenen: nec ... aut ... aut (kolon 42) noch ... noch ... / geen ... of ... / geen ... en ook geen ... Niet fout rekenen: epistulas vertaald met enkelvoud en niet later heb ik ofwel/óf brieven van hem ontvangen</p>	0
42	<p>Kolon 42 (regel 8) maximumscore 2 aut aliquem de exitu nuntium ofwel/óf een (of ander) bericht over zijn dood/einde / de afloop ervan</p> <p>Niet fout rekenen: exitus lot Niet fout rekenen: aliquem nuntium iemand als bode Niet fout rekenen: nuntius bode</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
43	<p>Kolon 43 (regel 9) maximumscore 2 Interceptusne sit a suis an cum suis Of hij vermoord is door zijn reisgenoten of (samen) met zijn reisgenoten</p> <p>Niet fout rekenen wanneer het tweede suis is vertaald met 'hen'/'die'. Interceptus a afgesneden van</p>	0
44	<p>Kolon 44 (regel 9) maximumscore 1 dubium: is onzeker/twijfelachtig</p> <p>Niet fout rekenen: dubium er is twijfel over / daarover is twijfel</p>	
45	<p>Kolon 45 (regel 9) maximumscore 1 certe non ipse, zonder twijfel is hijzelf niet (meer/weer) tevoorschijn gekomen</p>	
46	<p>Kolon 46 (regel 9-10) maximumscore 2 non quisquam ex servis eius apparuit, (en ook) is niet iemand / niet een (of andere) / niemand/geen van/uit zijn slaven (meer/weer) tevoorschijn gekomen</p> <p>quisquam vertaald als vorm van quisque servis eius die/deze slaven</p>	1 0
	<p>De woorden 'ut ne Robusti quidem' zijn voorvertaald met 'zoals ook niet is gebeurd in het geval van Robustus'.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
47	<p>Kolon 47 (regel 10-11)</p> <p>maximumscore 2</p> <p>Experiamur tamen, accersamus Scaurum; Laten we het echter/toch (tenminste/maar) proberen, (en) laten we Scaurus laten komen</p> <p>Niet fout rekenen: Experiamur we zouden het kunnen proberen Niet fout rekenen: experiri wagen Experiamur we proberen het / zullen het proberen / mogen we het proberen experiri elke andere betekenis (bijvoorbeeld ‘ervaren’) dan ‘proberen/wagen’ accersamus we (zullen) laten komen Wanneer accersamus qua vorm op dezelfde manier als Experiamur onjuist is vertaald, dit bij accersamus niet nog eens aanrekenen. accersere elke andere betekenis dan ‘laten komen’ of een synoniem daarvan Scaurum niet vertaald met de correcte nominativusuitgang Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.</p> <p>De woorden ‘demus hoc tuis, demus optimi adolescentis honestissimis precibus’ zijn voorvertaald met ‘laat ik dit dan doen voor jou, en voor die goede en trouwe zoon’.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>0</p> <p>1</p>
48	<p>Kolon 48 (regel 12-13)</p> <p>maximumscore 2</p> <p>qui pietate mira, mira etiam sagacitate patrem quaerit. die informatie over zijn vader inwint / probeert in te winnen / zijn vader zoekt met/uit (een) wonderbaarlijk(e) liefde/trouw/plichtsgevoel, (en) zelfs/ook (met een) wonderbaarlijke scherpzinnigheid</p> <p>Niet fout rekenen wanneer mira alleen weergegeven is bij de vertaling van pietate en niet bij de vertaling van sagacitate. Niet fout rekenen: mirus wonderlijk Niet fout rekenen: sagacitas reukzin mirus vreemd quaerit vertaald met onvoltooid verleden tijd quaerit niet vertaald met onvoltooid tegenwoordige tijd of onvoltooid verleden tijd quaerere verlangen naar / missen quaerere elke andere betekenis dan ‘informatie inwinnen / zoeken/ verlangen/missen’ of een synoniem daarvan</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>0</p>

Bronvermeldingen

- tekst 1 Plinius, Epistulae 6.16.1-7 en 21-22
- tekst 2 Plinius, Epistulae 6.20.1-2, vertaling V. Hunink, De Vesuvius in vlammen, Amsterdam 2016, <https://www.vincenthunink.nl/plinius2.htm> (bekeken op 16 september 2021)
- tekst 3 Martialis, Epigrammata 5.13
- tekst 4 Martialis, Epigrammata 10.72
- tekst 5 Plinius, Panegyricus 94.4-95.5
- tekst 6 Plinius, Epistulae 6.25
- vraag 6 A https://es.123rf.com/photo_80351342_silueta-de-un-gran-%C3%A1rbol-sin-hojas-sobre-un-fondo-blanco-la-imagen-del-vector.html?vti=o32eivkmuu007lv5lu-1-31
B <https://novocom.top/view/8440e6-tropical-rainforest-animals-easy-to-draw/>
C https://www.google.nl/imgres?imgurl=https://thumbs.dreamstime.com/b/tropical-palm-tree-with-leaves-black-silhouette-isolated-palm-tree-on-white-background-95244694.jpg&imgrefurl=https://www.stockfreeimages.com/p1/tropical-tree-white-background.html&h=800&w=800&tbnid=XCYUWNI_BSeeZM&tbnh=225&tbnw=225&usg=AI4_-kTV-yT9Dpv-l8tAHINwQJSRWcLSHA&vet=1&docid=R7pd3UVVv1vhaM&itg=1&hl=nl
D <https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/black-silhouette-fir-tree-christmas-tree-vector-32727218> (alle bekeken op 16 juni 2021)
- vraag 24 F.J.A.M. Meijer en D. den Hengst, Plinius Minor, Lofrede op keizer Trajanus, Panegyricus, Baarn 1990